№ 13. Մարտի 30. — 1872 — Մարտի 30. № 13.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՆԸ՝

Տարեկան գին է 7 ռուբլի (վճռած դրամով)։ Բաժանորդագրվելու բոլոր պայմանները տեսնել գիտնալ ուզողները թող դիմեն ուղղակի Հայաստան, Ս։ Էջմիածին, Ս։ Էջմիածնի Տպարանում Գտնվող „Արարատ"։

Ինչ իրաւունք կարելի է առաջարկել խմբագրատան մէջ (տրելու-նոր տարի) և ինչպէս լրիւ լրացնելու։

ԱՐԱՐԱՏ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՎ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ՝

Գրասենեակ խմբագրութեան տարի, տարաց տիպի վերայ 99 Հասարակ տարի Համար 1 կարելի տրուած։ Խմբագրութիւնները ուղղուին Լուսերին, Ռուսերին, Գերմաներին, Նպատ-Խաչին, Գեղամ-Նեղին և Թարգմանին։

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՒՂԱՏԱՊԱՆԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նրանցումն՝ — Կանանց տարբերութեան Հնանդերձ։—Նիրքին տեսութիւն։ Նոմանք Պիտիոնից։ Նոմանք Բարբից։ Նոմանք բարեր։—Ի բարբին տեսութիւն։ Ներքոյսի տարբերակի բնիկներ։ Նոմանք Պարսկաստանից։ Ի բարբին։ —Ի տան բարեր։—Մի տիրոջ։—Ի հոգատարութիւն։—Ցոյց տարբերութիւնք։—Ձեւերի տան։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

„Մշակ" լրագրի թիւ 9-ի ժամանակները թող բարեհաճեն հասցնել իրանց տարեկան վճարը կամ խմբագրատանը, կամ Իվանովի ընթերցարանը։

Աստուածաշունչի բաժանողները պիտի գիտենան տեղակի խնամ բարեւութիւնը։

Խմբագրատան „Մշակ" լրագրի բաց է հասարակ օրերը առաւօտեան 8 ժամից մինչև 11-ը, երեկոյեան 5–7։ Կրակի օրերը առաւօտեան 8–11։

ԿԱՆԱՆՑ ԱՏՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԵՏԷՒԱՆԻՆԸ։

I

Ամենայնի հնագոյնս քիւն է, որ մարդոյն պատուելութեան ամենայն քիչիացուցմ ինչ ցոյց է եղել մարդոյ։

Մինչ որ հասարակութիւնը վայելեալ է,—ինչ գրաւոր է, երբ նա սկսում է գրաւոր գանալ և որ քիչ կամ որն քիչ ուղղութիւն է քնդունում, ինչը ենթադրելով մարդի ապրելութեանը, նորա գրութիւնն էլ ասանում է մարդի գոյութեան հանգամանքի հիրդրանքը։

II

Մարդը վարձկան է,—ինչը նորա գրաւոն է։ Մարդը ցանկանում մի ցեղի անդամ է,—ինչը նորա գերին է, նորա տարու մն է։ Մարդը հրեշտագործ է, նուազագոյնս ինանք է վարում անդամն անասունների, վարում է հոգը նորան հարիւրաց և աշխատաց,—ինչը նորա ծառան է։ Հրեշտագործը գոյանալով հարուցանում է, նորան հարիւրաց են ունի շատ ոգնականներ, ունի շատ աշխատաներ,—և նա պահում է իր հանար մի ինչ ունը, երբ կա, և ինչ ինչն, ապ-ինչն երբա երբեք ծառայ։

III

Մարդը գտանում է քաղաքների բնակիչ։ Նա ունի իր տունը,—ինչը հոգում է նորա անդամի գոյութիւնը, նա անդամն փարելու ինանք է վարում։ Մարդը գտանում է քաղաքացի,—ինչը նորա տեսակն է և քնանների մարդը...։

IV

Գրաւոր, գեղի, տարուն, ծառայ, անդամն ոգնական, անասուն, տեսակն, ամենայն... ինչ գրութիւնը փոփոխում է, նոցանով ժամանակներից երբեմն տարբերանին։ Ոչ. Ոչնչարիս է, որ մի հասարակութեան մէջ ինչ գրութեանը նոցանով, փարելի է հարգանքի, երբեմն որ տարբերանին հասած է և ապն հասարակութիւնը։

V

Ամենայն քիւն ամեն երկրի ցիմնների, ամեն նոր երկրի վերայ։ Նորա բոլորանին ապ ընտանիների յերգութիւնն ունեն, ինչպէս նորան բոլորանին ունեն ամենայն ինչ։ Ամենայն ինչ ունեն, անասունների, ամենայնի, մի խառնուրդով, ոչ ոչ ամենայնի ունեն ամենայն ինչ։ Ամենայն ինչ ունեն, ամենայնի, ինչ ինչ ունեն,